

389L0654

30.12.89

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

N:o L 393/1

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 30 päivänä marraskuuta 1989,

työpaikoille asetettavista turvallisuutta ja terveyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista (ensimmäinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi)

(89/654/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 118 a artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen⁽¹⁾, jonka se on tehnyt kuultuaan työturvallisuuden, työhygienian ja työterveyshuollon neuvoa-antavaa komiteaa,

toimii yhdessä Euroopan parlamentin kanssa⁽²⁾,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁽³⁾,

sekä katsoo, että

perustamissopimuksen 118 a artiklassa määrätään, että neuvosto vahvistaa direktiivein vähimmäisvaatimukset edistääkseen erityisesti työympäristön parantamista työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelun paremman tason takaamiseksi,

mainitun artiklan mukaan näissä direktiiveissä ei pitäisi säätää sellaisia hallinnollisia, taloudellisia ja oikeudellisia rasituksia, jotka vaikeuttaisivat pienten tai keskisuurten yritysten perustamista taikka niiden kehitystä,

työturvallisuutta, työhygieniää ja työterveyshuoltoa koskevasta toimintaohjelmasta annetussa komission tiedonannossa⁽⁴⁾ edellytetään annettavaksi direktiivi työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden takaamiseksi työpaikoilla,

työturvallisuutta, työhygieniää ja työterveyshuoltoa koskevassa 21 päivänä joulukuuta 1987 antamassaan päätöslauselmassa⁽⁵⁾ neuvosto on kiinnittänyt huomiota komission aikomukseen tehdä neuvostolle lähiaikoina esitys työpaikan järjestämistä koskevista vähimmäisvaatimuksista,

niiden vähimmäisvaatimusten noudattaminen, joiden tarkoituksena on taata parempi työsuojelun taso, on olennaisen tärkeää työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi,

tämä direktiivi on sellainen erityisdirektiivi, jota tarkoitetaan toimenpiteistä työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden parantamisen edistämiseksi työssä 12 päivänä kesäkuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/391/ETY⁽⁶⁾ 16 artiklan 1 kohdassa; mainitun direktiivin säännöksiä sovelletaan kokonaisuudessaan työpaikoihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tässä direktiivissä olevien ankarampien tai erityissäännösten soveltamista,

tällä direktiivillä edistetään käytännössä sisämarkkinoiden sosiaalisen ulottuvuuden kehittämistä, ja

päätöksen 74/325/ETY⁽⁷⁾ mukaisesti, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 1985 liittymisasiakirjalla,

⁽¹⁾ EYVL N:o C 141, 30.5.1988, s. 6,
EYVL N:o C 115, 8.5.1989, s. 34 ja
EYVL N:o C 284, 10.11.1989, s. 8

⁽²⁾ EYVL N:o C 326, 19.12.1988, s. 123 ja
EYVL N:o C 256, 9.10.1988, s. 51

⁽³⁾ EYVL N:o C 175, 4.7.1988, s. 28

⁽⁴⁾ EYVL N:o C 28, 3.2.1988, s. 3

⁽⁵⁾ EYVL N:o C 28, 3.2.1988, s. 1

⁽⁶⁾ EYVL N:o L 183, 29.6.1989, s. 1

⁽⁷⁾ EYVL N:o L 185, 9.7.1974, s. 15

komissio kuulee työturvallisuuden, työhygienian ja työterveyshuollon neuvoa-antavaa komiteaa tehtäessä ehdotuksia näistä kysymyksistä,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I JAKSO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Tarkoitus

1. Tässä direktiivissä, joka on ensimmäinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi, asetetaan 2 artiklassa määritellyille työpaikalle turvallisuutta ja terveyttä koskevat vähimmäisvaatimukset.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta:

- a) yrityksen tai laitoksen ulkopuolella käytettäviin kuljetusvälineisiin tai kuljetusvälineissä oleviin työpaikkoihin;
- b) tilapäisiin tai liikkuviin työpaikkoihin;
- c) vuorityöhön;
- d) kalastusaluksiin;
- e) peltoihin, metsiin tai muuhun maahan, joka kuuluu osana maa- tai metsätalousyritykseen, mutta joka sijaitsee erillään yrityksen rakennuksista.

3. Direktiivin 89/391/ETY säännöksiä sovelletaan kokonaisuudessaan koko 1 kohdassa tarkoitettulla soveltamisalalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta tässä direktiivissä olevien ankarampien tai erityissäännöksiä soveltamista.

2 artikla

Määritelmä

Tässä direktiivissä työpaikalla tarkoitetaan paikkaa, joka on tarkoitettu käsittämään yrityksen tai laitoksen tiloissa olevat työpisteet, ja muuta paikkaa yrityksen tai laitoksen alueella, johon työntekijällä on pääsy työssäoloaikanaan.

II JAKSO

TYÖANTAJIEN VELVOLLISUUDET

3 artikla

Ensimmäistä kertaa käytettävät työpaikat

Työpaikkojen, joita käytetään ensimmäisen kerran 31 päivän joulukuuta 1992 jälkeen, on täytettävä liitteessä I terveyttä ja turvallisuutta varten asetetut vähimmäisvaatimukset.

4 artikla

Jo käytössä olevat työpaikat

Työpaikkojen, jotka ovat jo käytössä ennen 1 päivää tammikuuta 1993, täytyy täyttää liitteessä II terveyttä ja turvallisuutta varten asetetut vähimmäisvaatimukset viimeistään kolmen vuoden kuluttua tuosta päivämäärästä.

Kuitenkin Portugalin tasavallan osalta työpaikkojen, jotka ovat käytössä ennen 1 päivää tammikuuta 1993, täytyy viimeistään neljän vuoden kuluttua tuosta päivämäärästä täyttää liitteessä II terveyttä ja turvallisuutta varten asetetut vähimmäisvaatimukset.

5 artikla

Työpaikoilla tehtävät muutokset

Kun työpaikoilla tehdään muutoksia, laajennuksia tai uudistustöitä 31 päivän joulukuuta 1993 jälkeen, työnantajan on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että nuo muutokset, laajennukset tai uudistustyöt täyttävät liitteessä I olevia vastaavat vähimmäisvaatimukset.

6 artikla

Yleiset vaatimukset

Työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi työnantajan on huolehdittava, että

- hätäpoistumisteille johtavat kulkuväylät sekä itse hätäuloskäynnit pidetään aina esteettöminä,
- työpaikka sekä sen koneet ja laitteet, ja erityisesti liitteissä I ja II tarkoitettut koneet ja laitteet, huolletaan teknisesti ja että kaikki havaitut viat, jotka saattavat vaikuttaa työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen, korjataan mahdollisimman nopeasti,
- työpaikka sekä sen koneet ja laitteet, ja erityisesti liitteessä I olevassa 6 kohdassa ja liitteessä II olevassa 6 kohdassa tarkoitettut koneet ja laitteet, puhdistetaan säännöllisesti tarvittavan hygienian tasoa vastaavaksi,
- suojalaitteet ja -välineet, jotka on tarkoitettu ehkäisemään ja poistamaan vaaroja, ja erityisesti liitteissä I ja II tarkoitettut laitteet ja välineet, huolletaan ja tarkastetaan säännöllisesti.

7 artikla

Työntekijöille tiedottaminen

Työntekijöille tai heidän edustajilleen tai molemmille on, tämän kuitenkin rajoittamatta direktiivin 89/391/ETY 10 artiklan säännösten soveltamista, tiedotettava kaikista turvallisuutta ja terveyttä työpaikalla koskevista toimenpiteistä.

*8 artikla***Työntekijöiden kuuleminen ja työntekijöiden osallistuminen**

Työntekijöitä tai heidän edustajiaan on kuultava ja heidän on sallittava osallistua tässä direktiivissä ja sen liitteissä tarkoitettujen asioiden käsittelyyn siten kuin direktiivin 89/391/ETY 11 artiklassa säädetään.

III JAKSO

ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ*9 artikla***Litteiden muuttaminen**

Liitteisiin tehtävät puhtaasti tekniset muutokset, jotka johtuvat

- työpaikan osien suunnittelun, valmistuksen tai rakentamisen teknistä yhdenmukaistamista ja standardointia koskevien direktiivien antamisesta, tai
- tekniikan kehityksestä sekä kansainvälisten määräysten tai vaatimusten ja työpaikkoja koskevan tietämyksen muuttumisesta,

on annettava direktiivin 89/391/ETY 17 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

*10 artikla***Loppusäännökset**

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset

määräykset voimaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1992. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Helleenien tasavallan osalta sovellettava päivämäärä on kuitenkin 31 päivä joulukuuta 1994.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava ne kansalliset säännökset, jotka ne ovat antaneet tai antavat tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä komissiolle kirjallisina.

3. Joka viides vuosi jäsenvaltioiden on annettava komissiolle kertomus tämän direktiivin täytäntöönpanosta, jossa tuodaan esille työmarkkinaosapuolten kannat.

Komissio antaa tiedot Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä työturvallisuuden, työhygienian ja työterveyshuollon neuvoa-antavalle komitealle.

4. Komissio antaa määräajoin Euroopan parlamentille, neuvostolle sekä talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän direktiivin täytäntöönpanosta ottaen huomioon 1, 2 ja 3 kohdan.

11 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 30 päivänä marraskuuta 1989.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J.-P. SOISSON

LIITE I

DIREKTIIVIN 3 ARTIKLASSA TARKOITETUT ENSIMMÄISTÄ KERTAA KÄYTÖSSÄ OLEVIA TYÖPAIKKOJA KOSKEVAT TURVALLISUUTTA JA TERVEYTTÄ VARTEN ASETETTAVAT VÄHIMMÄISVAATIMUKSET**1. Alkuhuomautus**

Tämän liitteen mukaiset velvollisuudet ovat voimassa aina kun työpaikan, toiminnan, olosuhteiden tai vaaran erityispiirteet sitä edellyttävät.

2. Vakavuus ja lujuus

Sellaisten rakennusten, joissa on työpaikkoja, on oltava niiden käytön luonteen kannalta rakenteeltaan ja lujuudeltaan tarkoituksenmukaisia.

3. Sähköasennukset

Sähköasennukset on suunniteltava ja tehtävä siten, ettei tulipalon vaaraa tai räjähdysvaaraa synny; henkilöiden on oltava asianmukaisesti suojattuja suoran tai epäsuoran kosketuksen aiheuttamalta tapaturmanvaaralta.

Suunnittelun, rakenteen, materiaalien ja suojalaitteiden valinnan tulee olla tarkoituksenmukainen jännitteeseen, ulkoisiin olosuhteisiin ja asennusosiin käsiksi pääsevien henkilöiden pätevyYTEEN nähden.

4. Hätäpoistumisreitit ja hätäpoistumistiet

4.1 Hätäpoistumisteiden on pysyttävä esteettöminä ja niiden on johdettava ulos tai turvalliselle alueelle mahdollisimman suoraan.

4.2 Vaaratilanteessa työntekijöiden on voitava poistua kaikista työpisteistä nopeasti ja mahdollisimman turvallisesti.

4.3 Hätäpoistumisteiden lukumäärä, jakautuminen ja mitat riippuvat työpaikkojen käytöstä, laitteista ja mitoista sekä siitä, miten paljon ihmisiä enintään saattaa olla paikalla.

4.4 Hätäpoistumisovien on avauduttava ulospäin.

Liukuovia tai pyöriviä ovia ei hyväksytä erityisiksi hätäpoistumisteiksi.

Hätäpoistumisovien ei pitäisi olla siten lukittuja tai kiinnitettyjä, ettei kuka tahansa niitä hätätilanteessa tarvitseva voi heti avata niitä helposti.

4.5 Erityiset hätäpoistumisreitit ja hätäpoistumistiet on osoitettava sellaisin merkinnöin kuin kansallisessa lainsäädännössä, jolla direktiivi 77/576/ETY⁽¹⁾ pannaan täytäntöön, säädetään.

Tällaisten merkintöjen on oltava tarkoituksenmukaisissa paikoissa ja kestäviä.

4.6 Hätäpoistumisovia ei saa lukita.

Hätäpoistumisreiteillä ja -teillä sekä niihin johtavilla kulkureiteillä ja ovien kohdalla ei saa olla mitään esteitä, jotta niitä voidaan vaivatta käyttää milloin vain.

4.7 Valaisua tarvitsevat hätäpoistumisreitit ja -tiet on varustettava riittävän tehokkaalla hätävalaistuksella siltä varalta, että valaistus joutuu epäkuntoon.

5. Palon havaitseminen ja palontorjunta

5.1 Työpaikat on varustettava tarkoituksenmukaisilla palontorjuntalaitteilla ja tarvittaessa palon havaitsemislaitteilla ja palohälyttimillä, joiden tarve riippuu rakennusten mitoista ja käytöstä, niissä olevista laitteista, niissä olevien aineiden fyysisistä ja kemiallisista ominaisuuksista sekä niissä olevien henkilöiden suurimmasta mahdollisesta lukumäärästä.

⁽¹⁾ EYVL N:o L 229, 7.9.1977, s. 12

- 5.2 Käsikäyttöisten palontorjuntalaitteiden luo on päästävä helposti ja niiden on oltava helppoja käyttää.
- Nämä laitteet on osoitettava sellaisin merkinnöin kuin kansallisessa lainsäädännössä, jolle direktiivi 77/576/ETY pannaan täytäntöön, säädetään.
- Tällaisten merkintöjen on oltava tarkoituksenmukaisissa paikoissa ja kestäviä.
6. **Suljettujen työpaikkojen ilmanvaihto**
- 6.1 On toteutettava toimenpiteet, jotta suljetuissa työpaikoissa on riittävästi raikasta ilmaa ottaen huomioon käytettävät työmenetelmät ja työntekijöille asetettavat fyysiset vaatimukset.
- Jos käytetään koneellista ilmanvaihtoa, se on pidettävä toimintakunnossa.
- Valvontajärjestelmän on ilmoitettava kaikista häiriöistä, jos se on työntekijöiden terveyden kannalta tarpeen.
- 6.2 Jos käytössä on laitteet ilmastointia tai mekaanista ilmanvaihtoa varten, niiden on toimittava siten, etteivät työntekijät joudu epämukavaan vetoon.
- Kaikki kerääntymät ja lika, jotka todennäköisesti aiheuttavat työntekijöille välittömän terveysvaaraan saastuttamalla ilmaa, on viipymättä poistettava.
7. **Huoneen lämpötila**
- 7.1 Työaikana sellaisen huoneen lämpötilan, jossa on työpaikkoja, on oltava ihmisille sopiva ottaen huomioon käytettävät työmenetelmät ja työntekijöille asetettavat fyysiset vaatimukset.
- 7.2 Lepoalueiden, työvuorossa olevan henkilökunnan huoneiden, hygieniatilojen, ruokalojen ja ensiapuhuoneiden lämpötilan on oltava sopiva näiden tilojen erityistarkoitusta varten.
- 7.3 Ikkunoiden, kattoikkunoiden ja lasiseinien tulisi olla sellaisia, että liialliselta auringonvalolta työpaikoilla vältytään ottaen huomioon työn ja työpaikan luonne.
8. **Luonnonvalo ja keinovalo huoneessa**
- 8.1 Työpaikkoihin on mahdollisuuksien mukaan päästävä riittävästi luonnonvaloa, ja ne on varustettava keinovaloin, joka on riittävä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelemiseksi.
- 8.2 Valaisimet on asennettava huoneisiin, joissa on työpaikkoja sekä käytäviin siten, etteivät työntekijät joudu tapaturman vaaraan asennetun valaistustyypin vuoksi.
- 8.3 Työpaikat, joissa työntekijät ovat erityisen alttiina vaaralle keinovalaistuksen joutuessa epäkuntoon, on varustettava riittävän voimakkaalla hätävalaistuksella.
9. **Huoneiden lattiat, seinät, sisä- ja ulkokatot**
- 9.1 Työpaikkojen lattioissa ei saa olla vaarallisia kohoumia, reikiä eikä luiskia, ja niiden on oltava kiinteiksi rakennettuja ja lujia, eivätkä ne saa olla liukkaita.
- Työpaikat, joissa on työpisteitä, on eristettävä riittävästi ottaen huomioon kyseisen yrityksen tyyppi ja työntekijöiden fyysinen toiminta.
- 9.2 Huoneiden lattioiden, seinien ja sisäkattojen pintojen on oltava sellaisia, että ne voi puhdistaa tai kunnostaa tarvittavan hygienian tasolle.
- 9.3 Läpinäkyvät ja läpikuultavat seinät huoneissa tai työpaikkojen ja liikenteen reittien lähellä, erityisesti kokolasiset väliseinät, on osoitettava selvästi ja tehtävä turvallisesta materiaalista tai suojattava sellaisissa paikoissa tai liikenteen reiteillä siten, että työntekijöitä estetään koskettamasta seiniin tai loukkaantumasta, jos seinät särkyvät.
- 9.4 Pääsy liian heikoista materiaaleista tehdyille katoille voidaan sallia ainoastaan, jos käyttöön on annettu laitteita sen varmistamiseksi, että työ voidaan suorittaa turvallisesti.

10. Ikkunat ja kattoikkunat

- 10.1 Työntekijöiden on voitava avata, sulkea, säätää tai varmistaa ikkunat, kattoikkunat ja tuulettimet turvallisesti. Niitä ei saa avata sellaiseen asentoon, että siitä aiheutuu vaaraa työntekijöille.
- 10.2 Ikkunoihin ja kattoikkunoihin on niiden suunnitteluvaiheessa suunniteltava tai niihin on muulla tavoin asennettava laitteet, jotka tekevät mahdolliseksi niiden puhdistamisen siten, ettei tätä työtä suorittaville työntekijöille tai rakennuksessa taikka rakennuksen ympärillä oleville työntekijöille aiheudu vaaraa.

11. Ovet ja portit

- 11.1 Ovien ja porttien paikka, lukumäärä ja mitat sekä niiden valmistuksessa käytettävät materiaalit määräytyvät huoneiden tai alueiden luonteen ja käytön mukaan.
- 11.2 Läpinäkyviin oviin on laitettava tarkoituksenmukainen merkintä sellaiselle korkeudelle, että ne on helppo havaita.
- 11.3 Heiluriovien ja -porttien on oltava läpinäkyviä tai niissä on oltava ruutu läpi näkemistä varten.
- 11.4 Jos ovien ja porttien läpinäkyviä tai läpikuultavia pintoja ei ole tehty turvallisista materiaaleista ja jos on vaara, että työntekijät loukkaantuvat oven tai portin särkyessä, pinnat on suojattava rikkoutumiselta.
- 11.5 Liukuovet on varustettava turvalaitteella, joka estää niitä putoamasta kiskoltaan ja kaatumasta.
- 11.6 Ylöspäin aukeavat ovet ja portit on varustettava mekanismilla, joka estää niiden putoamisen takaisin alas.
- 11.7 Pakoteiden varrella olevat ovet on merkittävä tarkoituksenmukaisesti.
- Ne on voitava avata sisältäpäin milloin tahansa ilman erityisapua.
- Ovet on voitava avata työpaikkojen ollessa käytössä.
- 11.8 Kaikkien olennaisessa määrin ajoneuvoliikennettä varten tarkoitettujen porttien välittömään läheisyyteen on järjestettävä ovet jalankulkijoita varten, ellei jalankulkijoiden ole turvallista kulkea porttien kautta; sellaiset ovet on merkittävä selvästi ja ne on pidettävä aina esteettöminä.
- 11.9 Mekaanisten ovien ja porttien on toimittava siten, ettei työntekijöille aiheudu tapaturman vaaraa.
- Ne on varustettava helposti tunnistettavilla hätäsulklaitteilla, joiden luokse on helppo päästä, ja jos ne eivät avaudu automaattisesti virran katketessa, ne on voitava avata myös käsin.

12. Kulkureitit — vaara-alueet

- 12.1 Kulkureitit, mukaan lukien portaat, kiinteät tikkaat ja lastauslaiturit ja -luiskat, on sijoitettava ja mitoitettava siten, että varmistetaan jalankulkijoiden tai ajoneuvojen helppo, turvallinen ja tarkoituksenmukainen kulku aiheuttamatta vaaraa näiden kulkureittien läheisyydessä työskenteleville työntekijöille.
- 12.2 Jalankulkijoille ja/tai tavaraliikenteelle tarkoitettut reitit on mitoitettava mahdollisten käyttäjien määrän ja yrityksen tyyppin mukaan.
- Jos kulkureiteillä käytetään kuljetusvälineitä, jalankulkijoille on varattava riittävä turvallinen kulku-tila.
- 12.3 Ajoneuvoliikenteelle tarkoitettujen reittien ja ovien, porttien, jalankulkuteiden, käytävien ja portaikkojen väliin on jätettävä riittävä tila.
- 12.4 Kulkureitit on merkittävä selvästi, jos tilojen käyttö ja varustus edellyttävät sitä työntekijöiden suojelemiseksi.
- 12.5 Jos työpaikoilla on vaarallisia alueita, joilla työn luonteen vuoksi on vaara työntekijöiden tai esineiden putoamisesta, työpaikat on mahdollisuuksien mukaan varustettava laitteilla, jotka estävät asiattomien työntekijöiden pääsyn näille alueille.
- On toteutettava aiheelliset toimenpiteet niiden työntekijöiden suojelemiseksi, joilla on oikeus mennä vaaralliselle alueelle.

Vaaralliset alueet on osoitettava selvästi.

13. Liukuportaita ja liukukäytäviä koskevia erityistoimenpiteitä

Liukuportaiden ja -käytävien on toimittava turvallisesti.

Ne on varustettava kaikilla tarvittavilla turvalaitteilla.

Ne on varustettava helposti tunnistettavilla hätäpysäytyslaitteilla, joihin pääsee helposti käsiksi.

14. Lastauslaiturit ja -luiskat

14.1 Lastauslaitureiden ja -luiskien on sovittava kuljetettavien kuormien mittoihin.

14.2 Lastauslaitureissa on oltava ainakin yksi poistumispaikka.

Tietyn pituisissa laitureissa on oltava poistumispaikka kummassakin päässä, jos se on teknisesti toteutettavissa.

14.3 Lastausluiskien on mahdollisuuksien mukaan oltava riittävän turvallisia työntekijöiden putoamisen estämiseksi.

15. Huoneiden mitat ja ilmatila — liikkumavapaus työpisteessä

15.1 Työhuoneissa on oltava riittävästi pinta-alaa, korkeutta ja ilmatilaa, jotta työntekijät voivat suorittaa työnsä turvallisuuksiensa, terveystensä tai hyvinvointinsa vaarantumatta.

15.2 Työpisteen vapaan alueen mitat on laskettava siten, että työntekijät saavat riittävästi liikkumavapautta työnsä suorittamiseksi.

Jos tämä ei erityisesti tähän työpaikkaan liittyvistä syistä ole mahdollista, työntekijälle on annettava riittävä liikkumavapaus työpisteensä lähellä.

16. Lepotilat

16.1 Työntekijöiden käyttöön on annettava lepohuone, jonne on helppo päästä, jos työntekijöiden turvallisuus tai terveys sitä edellyttää, varsinkin suoritettavan toiminnan tyyppin vuoksi tai koska paikalla on enemmän kuin tietty määrä työntekijöitä.

Tätä määräästä ei sovelleta, jos työntekijät tekevät työtä toimistoissa tai muissa sen kaltaisissa työhuoneissa, joissa on mahdollisuus vastaavaan rentoutumiseen taukojen aikana.

16.2 Lepohuoneiden on oltava riittävän suuria ja niissä on oltava työntekijöiden määrään nähden tarpeeksi monta pöytää ja selkänojalla varustettua istuinta.

16.3 Lepohuoneissa on otettava käyttöön tarkoituksenmukaiset toimenpiteet tupakoimattomien suojelemiseksi tupakansavun aiheuttamalta epämukavuudelta.

16.4 Jos työaika keskeytyy säännöllisesti ja usein, eikä lepohuonetta ole, on järjestettävä käyttöön muita huoneita, joissa työntekijät voivat olla sellaisten keskeytysten aikana aina, kun työntekijöiden turvallisuus tai terveys sitä edellyttää.

Tulisi ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin tupakoimattomien suojelemiseksi tupakansavun aiheuttamalta epämukavuudelta.

17. Raskaana olevat naiset ja imettävät äidit

Raskaana olevien naisten ja imettävien äitien on voitava mennä makuulle lepäämään tarkoituksenmukaisiin olosuhteisiin.

18. Hygieniatilat

18.1 Pukeutumistilat ja vaatekaapit

18.1.1 Työntekijöille on järjestettävä asianmukaiset pukeutumistilat, jos heidän on käytettävä erityisiä työvaatteita tai milloin terveyden tai säädylisyyteen liittyvistä syistä johtuen heitä ei voida vaatia vaihtamaan vaatteita muissa tiloissa.

Pukeutumistiloihin on päästävä helposti, niiden tulee olla riittävän tilavia ja niissä on oltava istuimet.

- 18.1.2 Pukeutumishuoneiden on oltava riittävän isot, ja jokaisella työntekijällä täytyy olla mahdollisuus säilyttää vaatteensa lukitussa paikassa työajan.
- Työvaatteille on oltava eri kaapit kuin tavallisille vaatteille, jos olosuhteet (kuten vaaralliset aineet, kosteus, lika) sitä edellyttävät.
- 18.1.3 Miehille ja naisille on järjestettävä erilliset pukeutumistilat tai mahdollisuus käyttää pukeutumistiloja erikseen.
- 18.1.4 Jos pukeutumistiloja ei tarvitse järjestää kohdan 18.1.1 mukaisesti, jokaiselle työntekijälle on järjestettävä vaatteiden säilytyspaikka.
- 18.2 Suihkut ja pesualtaat
- 18.2.1 Työntekijöille on järjestettävä riittävästi asianmukaisia suihkuja, jos työn luonne tai terveyssyyt sitä edellyttävät.
- Miehille ja naisille on järjestettävä erilliset suihkutilat tai mahdollisuus käyttää niitä erikseen.
- 18.2.2 Suihkutilojen on oltava riittävän suuret, jotta jokainen työntekijä voi peseytyä vaivatta riittävän hygieenisissä tiloissa.
- Suihkuissa on oltava kuuma ja kylmä juokseva vesi.
- 18.2.3 Jos suihkuja ei tarvitse järjestää 18.2.1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti, työpaikkoihin on työpisteiden ja pukeutumistilojen lähelle järjestettävä riittävästi sopivia pesualtaita, joissa on juokseva vesi (tarvittaessa kuuma vesi).
- Miehille ja naisille on oltava erilliset pesualtaat tai niitä on voitava käyttää erikseen, jos säädyllyssyyt sitä edellyttävät.
- 18.2.4 Jos suihku- ja allashuoneet ovat erillään pukeutumistiloista, niiden välillä on oltava helppo kulku yhteys.
- 18.3 Käymälät ja pesualtaat
- Työpisteiden, lepohuoneiden, pukeutumistilojen sekä suihku- ja allashuoneiden läheisyydessä on oltava erilliset käymälät, joissa on riittävästi wc-altaita ja pesualtaita.
- Miehille ja naisille on oltava erilliset käymälät tai mahdollisuus käyttää niitä erikseen.
19. **Ensiaputilat**
- 19.1. On järjestettävä yksi ensiapuhuone tai useampia ensiapuhuoneita, jos tilojen koko, toiminnan luonne tai tapaturmien tiheys sitä edellyttävät.
- 19.2. Ensiapuhuoneissa on oltava välttämättömät ensiapuvälineet ja -välineet ja niihin on päästävä helposti paarien kanssa.
- Ne on merkittävä siten kuin kansallisessa lainsäädännössä, jolle 77/576/ETY pannaan täytäntöön, säädetään.
- 19.3. Tämän lisäksi ensiapuvälineitä on oltava saatavilla kaikkialla, missä työolot sitä edellyttävät.
- Välineet on merkittävä asianmukaisesti ja niihin on päästävä helposti käsiksi.
20. **Vammaiset työntekijät**
- Työpaikat on järjestettävä siten, että tarvittaessa vammaiset työntekijät voidaan ottaa huomioon.
- Tämä säännös koskee erityisesti ovia, käytäviä, portaikkoja, suihkuja, pesualtaita, käymälöitä ja työpisteitä, joita vammaiset käyttävät tai joissa he oleskelevat.
21. **Ulkona olevat työpaikat (erityissäännökset)**
- 21.1 Ulkona olevat työpisteet, liikenneväylät ja muut alueet tai laitteet, joita työntekijät käyttävät tai joissa he oleskelevat työskentelynsä aikana on järjestettävä niin, että jalankulkijat ja ajoneuvot voivat liikkua turvallisesti.

Jaksoja 12, 13 ja 14 on sovellettava myös yrityksen alueella oleviin pääliikenneväyliin (kiinteisiin työpisteisiin johtavat liikenneväylät), yrityksen laitteiden säännölliseen huoltoon ja valvontaan käytettäviin liikenneväyliin ja lastauspaikkoihin.

Jaksoa 12 on sovellettava myös ulkona oleviin työpaikkoihin.

- 21.2 Ulkona olevissa työpaikoilla on oltava riittävä keinovalaistus, jos päivänvalo ei riitä.
- 21.3 Kun työntekijät työskentelevät ulkona olevissa työpisteissä, työpisteet on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä niin, että työntekijät
- a) suojataan ankarilta sääolosuhteilta ja jos tarpeen, putoavilta esineiltä,
  - b) eivät altistu haitalliselle melulle eivätkä haitallisille ulkoisille vaikutteille kuten kaasuille, höyryille tai pölylle,
  - c) voivat lähteä työpisteestään nopeasti vaaran uhatessa tai että heitä voidaan nopeasti auttaa,
  - d) eivät voi liukastua tai kaatua.
-

LIITE II

DIREKTIIVIN 4 ARTIKLASSA TARKOITETUT JO KÄYTÖSSÄ OLEVIENTYÖPAIKKOJEN TURVALLISUUTTA JA TERVEYTTÄ VARTEN ASETETTAVAT VÄHIMMÄISVAATIMUKSET**1. Alkuhuomautus**

Tämän liitteen mukaiset velvollisuudet ovat voimassa aina kun työpaikan, toiminnan, olosuhteiden tai vaaran erityispiirteet sitä edellyttävät.

2. Vakavuus ja lujuus

Sellaisten rakennusten, joissa on työpaikkoja, on oltava niiden käytön luonteen kannalta rakenteeltaan ja lujuudeltaan tarkoituksenmukaisia.

3. Sähköasennukset

Sähköasennukset on suunniteltava ja tehtävä siten, ettei tulipalon vaaraa tai räjähdysvaaraa synny; henkilöiden on oltava asianmukaisesti suojattuja suoran tai epäsuoran kosketuksen aiheuttamalta tapaturmanvaaralta.

Sähköasennusten ja suojalaitteiden on oltava tarkoituksenmukaisia jännitteeseen, ulkoisiin olosuhteisiin ja asennusosien luokse pääsevien henkilöiden pätevytyteen nähden.

4. Hätäpoistumisreitit ja hätäpoistumistiet

4.1 Hätäpoistumisteiden on pysyttävä esteettöminä ja niiden on johdettava ulos tai turvalliselle alueelle mahdollisimman suoraan.

4.2 Vaaratilanteessa työntekijöiden on voitava poistua kaikista työpisteistä nopeasti ja mahdollisimman turvallisesti.

4.3 Pakoreittejä ja hätäpoistumisteitä on oltava riittävä määrä.

4.4 Hätäpoistumisovien on avauduttava ulospäin.

Liukuovia tai pyöriviä ovia ei hyväksytä erityisiksi hätäpoistumisteiksi.

Hätäpoistumisovien ei pitäisi olla siten lukittuja tai kiinnitettyjä, ettei kuka tahansa niitä hätätilanteessa tarvitseva voi heti avata niitä helposti.

4.5 Erityiset hätäpoistumisreitit ja hätäpoistumistiet on osoitettava sellaisin merkinnöin kuin kansallisessa lainsäädännössä, jolla direktiivi 77/576/ETY pannaan täytäntöön, säädetään kansallisen lainsäädännön mukaisin merkinnöin.

Tällaisten merkintöjen on oltava tarkoituksenmukaisissa paikoissa ja kestäviä.

4.6 Hätäpoistumisovia ei saa lukita.

Hätäpoistumisreiteillä ja -teillä sekä niihin johtavilla liikenteelle tarkoitetuilla reiteillä ja ovien kohdalla ei saa olla mitään esteitä, jotta niitä voidaan vaivatta käyttää milloin vain.

4.7 Valaisua tarvitsevat hätäpoistumisreitit ja -tiet on varustettava riittävän tehokkaalla hätävalaistuksella siltä varalta, että valaistus joutuu epäkuuntoon.

5. Palon havaitseminen ja palontorjunta

5.1 Työpaikat on varustettava tarkoituksenmukaisilla palontorjuntalaitteilla ja tarvittaessa palon havaitsemislaitteilla ja palohälyttimillä, joiden tarve rakennusten mitoista ja käytöstä, niissä olevista laitteista, niissä olevien aineiden fyysisistä ja kemiallisista ominaisuuksista sekä niissä olevien henkilöiden suurimmasta mahdollisesta lukumäärästä.

5.2 Käsi käyttöisten palontorjuntalaitteiden luo on päästävä helposti ja niiden on oltava helppoja käyttää.

Nämä laitteet on osoitettava sellaisin merkinnöin kuin kansallisessa lainsäädännössä, jolla direktiivi 77/576/ETY pannaan täytäntöön, säädetään.

Sellaiset merkit on asetettava tarkoituksenmukaisiin paikkoihin ja tehtävä kestävästi.

6. Suljettujen työpaikkojen ilmanvaihto

- 6.1 On toteutettava toimenpiteet, jotta suljetuissa työpaikoissa on riittävästi raikasta ilmaa ottaen huomioon käytettävät työmenetelmät ja työntekijöille asetettavat fyysiset vaatimukset.

Jos käytetään koneellista ilmanvaihtoa, se on pidettävä toimintakunnossa.

Valvontajärjestelmän on ilmoitettava kaikista häiriöistä, jos se on työntekijöiden terveyden kannalta tarpeen.

7. Huoneen lämpötila

- 7.1 Työaikana sellaisen huoneen lämpötilan, jossa on työpaikkoja, on oltava ihmisille sopiva ottaen huomioon käytettävät työmenetelmät ja työntekijöille asetettavat fyysiset vaatimukset.

- 7.2 Lepoalueiden, työvuorossa olevan henkilökunnan huoneiden, hygieniatilojen, ruokaloiden ja ensiapuhuoneiden lämpötilan on oltava sopiva näiden tilojen erityistarkoitusta varten.

8. Luonnonvalo ja keinovalo huoneessa

- 8.1 Työpaikkoihin on mahdollisuuksien mukaan päästävä riittävästi luonnonvaloa, ja ne on varustettava keinovaloin, joka on riittävä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden kannalta.

- 8.2 Työpaikat, joissa työntekijät ovat erityisen alttiina vaaralle keinovalaistuksen pettäessä, on varustettava riittävän voimakkaalla hätävalaistuksella.

9. Ovet ja portit

- 9.1 Läpinäkyviin oviin on laitettava tarkoituksenmukainen merkintä sellaiselle korkeudelle, että se on helppo havaita.

- 9.3 Heiluriovien ja -porttien on oltava läpinäkyviä tai niissä on oltava ruutu läpi näkemistä varten.

10. Vaara-alueet

Jos työpaikoilla on vaarallisia alueita, joilla työn luonteen vuoksi on vaara työntekijöiden tai esineiden putoamisesta, työpaikat on mahdollisuuksien mukaan varustettava laitteilla, jotka estävät asiattomien työntekijöiden pääsyn näille alueille.

Asianmukaisten työntekijöiden vaarallisille alueille menemisen estämiseksi on toteutettava tarkoituksenmukaiset toimenpiteet.

Vaaralliset alueet on osoitettava selvästi.

11. Lepohuoneet ja -alueet

- 11.1 Työntekijöiden käyttöön on annettava lepohuone tai tarkoituksenmukainen lepoalue, jonne on helppo pääsy, jos työntekijöiden turvallisuus tai terveys sitä edellyttää varsinkin suorittavan toiminnan tyyppin vuoksi tai koska paikalla on enemmän kuin tietty määrä työntekijöitä.

Tätä määräystä ei sovelleta, jos työntekijät tekevät työtä toimistoissa tai muissa sen kaltaisissa työhuoneissa, joissa on mahdollisuus vastaavaan rentoutumiseen taukojen aikana.

- 11.2 Lepohuoneet ja lepoalueet on varustettava pöydillä ja selkänöjallisillä istuimilla.

- 11.3 Lepohuoneissa ja lepoalueilla on otettava käyttöön tarkoituksenmukaiset toimenpiteet tupakoimattomien suojelemiseksi tupakansavun aiheuttamalta epämuukavuudelta.

12. Raskaana olevat naiset ja imettävät äidit

Raskaana olevien naisten ja imettävien äitien on voitava mennä makuulle lepäämään tarkoituksenmukaisiin olosuhteisiin.

13. Hygieniatilat

13.1 Pukeutumistilat ja vaatekaapit

13.1.1 Työntekijöille on järjestettävä asianmukaiset pukeutumistilat, jos heidän on käytettävä erityisiä työvaatteita tai milloin terveyteen tai säädyllisyyteen liittyvistä syistä johtuen heitä ei voida vaatia vaihtamaan vaatteita muissa tiloissa.

Pukeutumistiloihin on päästävä helposti ja niiden tulee olla riittävän tilavat.

13.1.2 Jokaisella työntekijällä täytyy olla mahdollisuus säilyttää vaatteensa pukeutumistiloissa lukitussa paikassa työajan.

Työvaatteille on oltava eri kaapit kuin tavallisille vaatteille, jos olosuhteet (kuten vaaralliset aineet, kosteus, lika) sitä edellyttävät.

13.1.3 Miehillä ja naisilla on järjestettävä erilliset pukeutumistilat tai mahdollisuus käyttää pukeutumistiloja erikseen.

13.2 Suihkut, käymälät ja pesualtaat

13.2.1 Työpaikkojen täytyy olla siten varustellut, että työntekijöillä on lähellä

— suihkut, jos työn luonne sitä edellyttää,

— erityistilat, joissa on riittävästi käymälöitä ja pesualtaita.

13.2.2 Suihkuissa ja pesualtaissa on oltava juokseva vesi (tarvittaessa kuuma vesi).

13.2.3 Miehillä ja naisilla on oltava erilliset suihkut tai niitä on voitava käyttää erikseen.

Miehillä ja naisilla on oltava erilliset käymälät tai niitä on voitava käyttää erikseen.

14. Ensiapuvälineet

Työpaikoilla on oltava ensiapuvälineet.

Välineiden tulee olla asianmukaisesti merkitty ja helposti saatavilla.

15. Vammaiset työntekijät

Työpaikat on järjestettävä siten, että tarvittaessa vammaiset työntekijät voidaan ottaa huomioon.

Tämä säännös koskee erityisesti ovia, käytäviä, portaikkoja, suihkuja, pesualtaita, käymälöitä ja työpaikkoja, joita vammaiset käyttävät tai joissa he oleskelevat.

16. Jalankulkijoiden ja ajoneuvojen liikkuminen

Ulkona ja sisällä olevien työpaikkojen on oltava siten järjestetty, että jalankulkijat ja ajoneuvot voivat liikkua turvallisesti.

17. Ulkona olevat työpaikat (erityissäännökset)

Kun työntekijät työskentelevät ulkona olevissa työpisteissä, työpisteet on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä niin, että työntekijät

a) suojataan ankarilta sääolosuhteilta ja jos tarpeen, putoavilta esineiltä,

b) eivät altistu haitalliselle melulle eivätkä haitallisille ulkoisille vaikutteille kuten kaasuille, höyryille tai pölylle,

c) voivat lähteä työpisteestään nopeasti vaaran uhatessa tai että heitä voidaan nopeasti auttaa,

d) eivät voi liukastua tai kaatua.